

Revurdering af vilkår for råstofindvinding på matr.nr. 1 og 2 Thorup Hedegård, Siem, Siem Skovvej 18, 9575 Terndrup, Rebild Kommune

I henhold til tilladelse af 19. juni 2006 til indvinding af sand, sten og grus på en del af matr.nr. 1 og 2 Thorup Hedegård, Siem, Rebild Kommune gælder det, at vilkårene, der er knyttet til tilladelsen, vil blive taget op til revurdering efter henholdsvis 10 og 20 år. Tilladelsen er meddelt for en 30-årig periode og er gældende til den 19. juni 2036. Der er den 3. april 2014 af Rebild Kommune udstedt et tillæg til råstoffilladelsen.

Afgørelse efter råstofloven¹

Region Nordjylland har på baggrund af nedenstående redegørelse og med hjemmel i råstoflovens §7 og §10 truffet følgende afgørelse i sagen:

Råstofindvindingen på matr.nr 1 og 2 Thorup Hedegård, Siem, Rebild Kommune kan forsætte uden ændring i de stillede vilkår.

Redegørelse

I en revurdering af vilkår for råstofindvinding i en længerevarende råstoffilladelse, går Region Nordjylland ind og vurderer om der er væsentlige ændringer i forholdene i og omkring råstofgraven, som gør at vilkårene for indvindingen skal ændres. Der er således ikke tale om en revurdering af tilladelsen til råstofindvinding, men udelukkende en revurdering af vilkårene for hvordan råstofindvindingen fortsættes.

Region Nordjylland har identificeret ændringer i to forhold:

- Ifølge Miljøstyrelsens grundvandskortlægning strækker indvindingsoplandene til henholdsvis Terndrup og Korup Vandværk sig ind i det areal som råstoffilladelsen dækker.
- I forbindelse med etableringen af mindre vandhuller i råstofgraven er blandt andet stor vandsalamander, spidssnudet frø og strandtudse indvandret i råstofgraven.

---

¹ Bekendtgørelse af lov om råstoffer, lovbek. nr. 124 af 26. januar 2017.

Region Nordjylland vurderer at de to ændringer ikke har karakter som væsentlige ændringer, da der allerede tages hensyn til både natur og grundvand i tilladelsens vilkår. Naturforholdene behandles under afsnittene "Internationale beskyttelsesområder (Natura 2000)" og "Bilag IV", desuden henvises der til *Siem Grusgrav Habitatvurdering* udarbejdet af Niras 17. august 2020 (bilag). Der redegøres for grundvandsforholdene nedenfor.

Grundvandsforhold

Ifølge Miljøstyrelsens grundvandskortlægning, et rettelsesblad til redegørelsen fra 2011, strækker indvindingsoplandene for Korup og Terndrup vandværker sig i råstoftilladelsens område. Området er ligeledes udpeget som NFI (nitratfølsomt indvindingsområde) og IO (indsatsområde). Dette er ændringer i forhold til tidspunktet hvor råstoftilladelsen blev meddelt.

BNBO til Terndrup Vandværks borerer ligger henholdsvis 2,4 og 3,1 km øst for råstofgraven. Boringerne ligger 2,8 og 3,5 km øst for råstofgraven. BNBO til Korup Vandværks boring og selve boringen ligger ca 6,5 km sydøst for råstofgraven.

Området er udpeget som OSD område (område med særlige drikkevandsinteresser), denne udpegning var også gældende da råstoftilladelsen blev meddelt.

Følgende vilkår indgår i råstoftilladelsen:

- Vilkår 2.5: Der må ikke graves dybere end til kote 38 meter D.V.R.90. Der skal dog være mindst to meter materiale over grundvandsspejlet.
- Vilkår 5.1: Benzin m.v. (mineralolieprodukter) må ikke oplagres i underjordiske tanke. Lagrene skal ligge oven for udgravningen på et underlag, som produkterne ikke kan trænge igennem. Lagrene skal samtidig ligge tilpas langt fra udgravningen, så der ikke er risiko for nedstyrtning i graven. Placeringen skal godkendes af Grundvandskontoret.
- Vilkår 6.1: Firmaet må ikke bruge kemiske midler i råstofgraven, f.eks. til at bekæmpe planter. Hvis firmaet alligevel ønsker at bruge kemiske midler, skal der søges om en speciel tilladelse fra Grundvandskontoret. Grundvandskontoret vil så i hvert tilfælde tage stilling til, om firmaet må bruge midlet. Hvis firmaet ønsker at bruge tørsalt eller midler til at dæmpe støv, kan det ske efter aftale med Grundvandskontoret.
- Vilkår 14.2: Området, hvor indvindingen har fundet sted, skal efterbehandles til naturformål. På det efterbehandlede areal må der ikke anvendes gødning og pesticider/sprøjtemidler.

Nærmeste enkeltindvinder er på Thorup Hedegaardsvej 29, ca 115 meter fra den aktive råstofgrav. Der er taget højde for denne boring i råstoftilladelsens vilkår 3.3: *Der må ikke rømmes muld og overjord af eller graves tættere end 75 meter på anlæg til forsyning af drikkevand.*

Vilkårene er et udtryk for Region Nordjyllands mest restriktive tilgang til grundvandshensyn, og indvindingsoplandene der strækker sig ind i råstofgraven vil ikke give anledning til at ændre på vilkårene. Region Nordjylland vurderer at selve indvindingen af råstoffer ikke er til fare for den fremtidige indvinding af grundvand. Området er en produktionsskov og arealanvendelsen ændres på sigt til naturområde med søer og blandingsskov uden brug af gødning og sprøjtemidler. Regionen vurderer, at med den påtænkte efterbehandling og efterfølgende arealanvendelse, er der ikke en risiko for forurening af grundvandet efter endt indvinding. Den planlagte efterbehandling støtter ligeledes op om Rebild Kommunes indsatsplan for Rold Skov-Hellum.

Afgørelse efter miljøvurderingsloven²

Nordjyllands Amt vedtog den 13. juni 2006 Regionplantillæg nr. 186 med VVM-redegørelse for råstofindvinding i Siem og Hellum Skove. I forbindelse med nærværende revurdering af vilkår for råstofindvinding er der ikke tale om ændringer eller udvidelser af det projekt, som VVM-redegørelsen blev udarbejdet for.

Region Nordjylland vurderer, at der ikke skal træffes afgørelse efter miljøvurderingsloven i forbindelse med revurdering af vilkår for råstofindvinding i Siem Skov.

Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000)³

Nærmeste Natura 2000 habitatområde ligger vest for råstoffilladelsens område – område nr. 18 Rold Skov, Lindenberg Ådal og Madum Sø.

Uddrag af *Siem Grusgrav Habitatvurdering* udarbejdet af Niras 17. august 2020 (se bilag):

Ifølge habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1, skal der forud for at der træffes afgørelse i medfør af bestemmelser, der er nævnt i habitatbekendtgørelsens § 7, foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Det vurderes, at projektet ikke kan medføre påvirkninger af fuglearter på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde F3 og F4.

I forhold til arter på udpegningsgrundlaget for habitatområde H20 er der kun én art som potentielt kan påvirkes af projektet: Stor vandsalamander. Denne art er relativt vidt udbredt i Himmerland, og det vurderes, at arten i vidt omfang vil have gavn af den planlagte efterbehandling til naturformål. Stor vandsalamander er også bilag IV art, og derfor tillige omfattet af vurderingen i forhold til artsbeskyttelsen, som fremgår af kapitel 5.

De vilkår som er indarbejdet i tilladelsen fra 2006 sikrer, at den tilladte råstofindvinding ikke medfører påvirkning af grundvandsstanden i området, da indvinding ikke er tilladt under grundvandsniveauet. Dermed vil der ikke ske påvirkninger af de vandafhænge naturtyper på udpegningsgrundlaget, som findes i det nærliggende Natura 2000-område. Samme vurdering gælder habitatnaturtyper inden for Natura 2000-området, som ikke er afhængige af vand.

Det vurderes på den baggrund, at det beskrevne projekt ikke kan medføre væsentlige påvirkninger af Natura 2000. Dermed er der ikke behov for at udføre en fuld konsekvensvurdering i henhold habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 2.

---

² Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), lovbek. nr. 973 af 25. juni 2020.

³ Habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer).

Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, lovbek. nr. 1595 af 6. december 2018.

Bilag IV-arter

Uddrag af *Siem Grusgrav Habitatvurdering* udarbejdet af Niras 17. august 2020 (se bilag):

I det aktuelle område forekommer flere bilag IV arter (stor vandsalamander, spidssnudet frø, strandtudse og flere arter af flagermus). Vilkår i tilladelsen til råstofindvinding (Nordjyllands Amt, 2006) sikrer, at der implementeres en række hensyn til disse arter i forbindelse med efterbehandling af området til naturformål. Yderligere overvåges arterne regelmæssigt. Den udførte overvågning siden 2006 peger på, at de beskyttede arter fortsat findes i området. Yderligere har overvågningen vist, at flere bilag IV arter er indvandret. På den baggrund konkluderes det, at de vilkår, som er sat i tilladelsen fra 2006 er tilstrækkelige til at bevare områdets vedvarende økologiske funktionalitet for bilag IV arterne.

Høring

De identificerede ændringer omhandler natur og indvindingsoplade til Terndrup og Korup Vandværker. På den baggrund har Region Nordjylland vurderet, at Rebild Kommune, Terndrup og Korup Vandværker, Dansk Naturfredningsforening, lodsejer og indvinder er parter i sagen. Nærværende revurdering af vilkår har været i høring hos sagsparter i perioden 7. december 2020 – 15. januar 2021

Rebild Kommune har ingen bemærkninger til sagen.

Der er desuden indkommet høringssvar fra Terndrup Vandværk og en borger i nærområdet.

Borgeren ønsker at indgå som interessent i sagen, da borgeren har vist interesse for sagen gennem længere tid. Klagenævnet har tidligere vurderet, at borgeren ikke har nogen væsentlig individuel interesse i en tilsvarende sag på naboområdet. Region Nordjylland formoder at det samme vil gøre sig gældende i nærværende sag, men vælger at lade borgeren indgå som interessent, da borgeren har indsendt et høringssvar.

Høringssvarene fra Terndrup Vandværk og borgeren vedlægges som bilag. Høringssvarene indeholder ikke væsentlige nye informationer, og giver dermed ikke anledning til at ændre på regionens vurderinger eller afgørelse.

Offentliggørelse

Afgørelsen er offentliggjort den 28. januar 2020 på: <https://rn.dk/regional-udvikling/raastoffer> under Tilladelse til råstofindvinding, Afgørelser om tilladelser efter råstofloven

Generel klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over en afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af klagenævnets hjemmeside (kpo-naevneneshus.dk). Klageportalen kan også findes på borger.dk og virk.dk. Du logger på borger.dk eller virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. For behandling af klager, der indbringes for Miljø- og Fødevarerklagenævnet betaler klager et gebyr på 900 kr. for privatpersoners og 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende (2016-niveau). En klage afvises, hvis gebyret ikke betales indenfor en frist fastsat af klagenævnet. Klagen bliver først sendt videre når gebyret er betalt.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videregiver herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes

En klage skal være modtaget inden kontortids ophør på klagefristens sidste dag. Hvis fristen udløber på en lørdag eller søn- og helligdag, forlænges fristen til efterfølgende hverdag.

Hvis en afgørelse ønskes behandlet ved domstolene skal der anlægges sag inden 6 mdr. fra det tidspunkt, hvor afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Hvis der bliver klaget over tilladelsen, vil Region Nordjylland orientere virksomheden om det.

Klagevejledning - afgørelse efter Råstofloven

Der kan klages over afgørelsen, herunder konsekvensvurdering i forhold til Natura 2000-områder og Bilag IV- arter, til Miljø- og Fødevareklagenævnet inden 4 uger fra afgørelsen er meddelt eller offentlig bekendtgjort. Klagen stiles til Miljø- og Fødevareklagenævnet, men indsendes til Region Nordjylland via klageportalen, som videresender klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet med de bemærkninger klagen giver anledning til og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse, jf. Råstoflovens §§ 13-16.

Rettidig klage har opsættende virkning for tilladelsen, med mindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

Klageberettigede er:

- Adressaten for afgørelsen
- Offentlige myndigheder
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Lokale foreninger og organisationer som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser
- Enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen.

I tilfælde af, at der er spørgsmål til ovenstående eller selve tilladelsen, kan undertegnede kontaktes.

Med venlig hilsen

Pia Heuer Andersen
Geolog

Bilag:

- *Siem Grusgrav Habitatvurdering* udarbejdet af Niras 17. august 2020
- Kortbilag
- Høringssvar fra Terndrup Vandværk
- Høringssvar fra borger i nærområdet

Kopi sendt til:

- Rebild Kommune, e-mail: cnm@rebild.dk og mech@rebild.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk og rebild@dn.dk
- Terndrup Vandværk, formand@terndrupvand.dk og naestformand@terndrupvand.dk
- Korup Vandværk, korupvand@gmail.com
- Borger i nærområdet, Keld@roldgaarden.dk
- Lindenberg Gods A/S, adm@lindenberg.dk

Siem grusgrav

Habitatvurdering

REGION NORDJYLLAND

---

17. AUGUST 2020

Indhold

Projekt ID: 10409122
Ændret: 17-08-2020 12:13
Revision 1

Udarbejdet af MHES, RSN, SNT
Kontrolleret af MAC, SPN
Godkendt af MHES

1	Indledning	3
2	Projektets aktiviteter	4
3	Påbegyndt efterbehandling og kortlægning	7
3.1	Efterbehandling	7
3.2	Kortlægning af særligt beskyttede arter	8
4	Væsentlighedsvurdering (Natura 2000)	11
4.1	Relevante Natura 2000 områder	11
4.1.1	Arter på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde	11
4.1.2	Arter på udpegningsgrundlaget for H20	11
4.1.3	Naturtyper på udpegningsgrundlaget for H20	11
4.2	Vurdering af projektet i forhold til Natura 2000	13
4.3	Konklusion	14
5	Habitatvurdering (bilag IV arter)	16
5.1	Flagermus	16
5.2	Markfirben	16
5.3	Strandtudse	16
5.4	Andre bilag IV padder	17
5.5	Konklusion	17
6	Referencer	18

Appendix 1 Natura 2000 og projektområdet	19
Appendix 2 Kortlagte habitatnaturtyper	20

---

1 Indledning

Miljø- og Fødevareklagenævnet har 27. april 2020 hjemvist Regions Nordjyllands tilladelse til fortsat erhvervsmæssig indvinding af råstoffer på en del af matr. nr. 1 og 2 Torup Hedegård, Siem, i Rebild Kommune Sags nr. 18/05451. Den hjemviste afgørelse (Region Nordjylland, 2016) omfatter en revurdering af råstoftilladelse fra 2006 til 30 års indvinding i området (Nordjyllands Amt, 2006).

Tilladelsen er blandt andet hjemvist med henvisning til "habitatvurdering", som det fremgår af afgørelsens pkt. 3.2.3. Særligt relevante citater fra afgørelsen gengives her under (citat):

"Nævnet har lagt vægt på, at afgørelsen om tilladelse til fortsat indvinding af råstoffer er truffet med hjemmel i råstoflovens § 7, som er omfattet af habitatbekendtgørelsens § 6, men at det ikke fremgår af afgørelsen eller af sagens oplysninger i øvrigt, hvorvidt der er foretaget en vurdering efter habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1 og 2, samt at der på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området foreligger naturtyper, som kan påvirkes ved ændringer i de terrænære grundvandsforekomster.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at der ved en ny habitatvurdering vil skulle inddrages forhold omkring råstofindvindingens betydning for bilag IV-arter. Nævnet bemærker i denne forbindelse, at bilag IV-arten strandtudsen senere i juni 2017 er registreret i det ansøgte indvindingsareal."

På baggrund af denne tilbagevisning udføres i dette notat følgende vurderinger til brug for fornyet sagsbehandling. Notatet er udarbejdet med henblik på at imødekomme klagenævnets kritik:

- Habitatdirektivets områdebeskyttelse: Der er udarbejdet en væsentlighedsvurdering i forhold til råstofindvindingens påvirkning af nærliggende Natura 2000-områder (jf. § 6 stk. 1 i habitatbekendtgørelsen¹). Denne vurdering skal på det aktuelle og tilgængelige grundlag fastslå, om projektet kan påvirke Natura 2000 området væsentligt.
- Habitatdirektivets artsbeskyttelse: Der er udarbejdet en vurdering af, om råstofindvindingen beskadiger yngle- og rasteområder for bilag IV arter. Habitatdirektivets artsbeskyttelse er bl.a. defineret i habitatbekendtgørelsens § 10. Ved myndighedsafgørelser, der er omfattet af habitatbekendtgørelsen, skal der fremgå en vurdering af, at det tilfaldte projekt ikke beskadiger yngle- og rasteområder for de såkaldte bilag IV arter.

Artsbeskyttelsen er relevant overalt, hvor bilag IV arterne forekommer, også uden for Natura 2000-områderne. Områdebeskyttelsen vedrører kun arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget inden for Natura 2000, samt indirekte påvirkninger, der kan række ind i Natura 2000.

Øvrige dele af klagenævnets tilbagevisning er ikke omfattet af denne opgave. Det gælder bl.a. grundvandsbeskyttelse (pkt. 3.2.4), gravedybde (pkt. 3.2.5), støj (pkt. 3.2.6) og graveareal (pkt. 3.2.7).

---

¹ Bekendtgørelse nr. 1595 af 06/12/2018

2 Projektets aktiviteter

Projektet omfatter råstofindvinding i dele af matrikel nr. 1 og 2 Torup Hedegård, Siem, i Rebild Kommune.

Råstofindvinding udføres under en række vilkår, som er defineret den oprindelige tilladelse (Nordjyllands Amt, 2006). De berørte dele af matriklerne er defineret i tilladelsen. Tilladelsen fra 2006 giver mulighed for råstofindvinding i 30 år frem til 2036. Området hvor indvinding må udføres omfatter ca. 83 ha og er defineret i kortbilag i indvindingstilladelsen (se "projektområdet" på Figur 2.1).

Vilkårene i tilladelsen skal tages op til revurdering efter hhv. 10 og 20 år. Første revurdering af vilkår efter 10 år er udført af Region Nordjylland ved afgørelse dateret den 7. december 2016 (2016-015861). Ved denne revurdering blev vilkårene fra 2006 stadfæstet uden ændringer (Region Nordjylland, 2016). Denne revurdering er nu (2020) omstødt af klagenævnet, bl.a. med henvisning til manglende vurderinger i forhold til habitatdirektivet.

Kun udvalgte, relevante vilkår gennemgås her. Det forudsættes i de følgende vurderinger, at alle vilkårene følges af indvinder, og at overholdelsen tilses af myndighederne. Af særligt relevante vilkår kan nævnes:

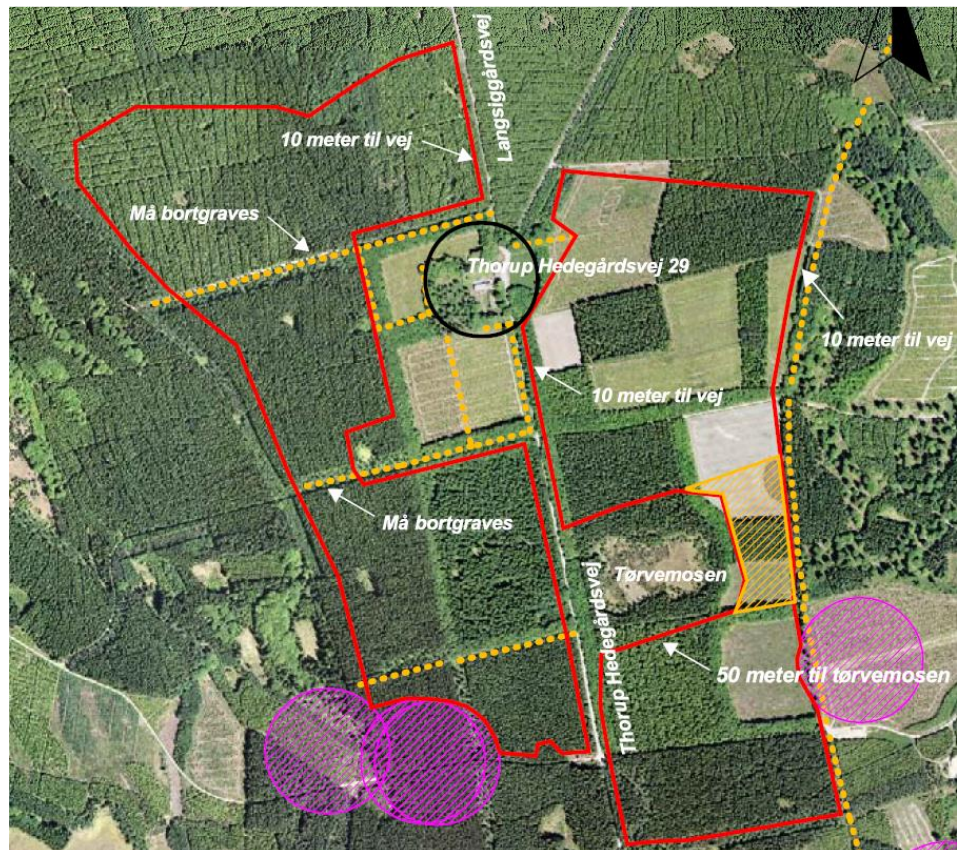
- Jf. vilkår 2.5 må der ikke graves dybere end to meter over grundvandsspejlet. Gravningen forventes derfor ikke at kunne påvirke grundvandsfødt naturtyper i området omkring indvindingen. Hvis firmaet (indvinder) ønsker at grave dybere end dette kræver det en ny tilladelse (jf. vilkår 2.6). Dette er så vidt oplyst ikke tilfældet.
- Jf. vilkår 3.1 må der ikke rømmes muld og overjord af eller graves tættere på end 50 meter af den beskyttede tørvemose, som ligger midt i området.
- Jf. vilkår 14 (efterbehandling) skal området efterbehandles til naturformål. Denne efterbehandling udføres løbende og påbegyndes hurtigst muligt.
- Vilkårene er påført som deklARATIONER på ejendommen.
- Der er ikke i tilladelsen efter råstofloven sat vilkår om, hvor stort et graveareal, der må være åbent ad gangen. Region Nordjylland har oplyst, at det i henhold til tilladelsen efter skovloven gælder, at der på intet tidspunkt må stå mere end 10 ha åbent som graveområde. Miljøstyrelsen er tilsynsmyndighed på skovlovstilladelsen til råstofgravning på fredskovspligtige arealer. Hele projektområdet er omfattet af fredskovspligt.

Der er for nylig givet tilladelse til en udvidelse af graveområdet på naboarealer på samme matrikler (dele matr. nr. 1 og 2 Torup Hedegård, Siem, i Rebild Kommune). Denne tilladelse er givet i 2019 (Region Nordjylland, 2019), og omfatter yderligere 3 hektar, som markeret på Figur 2.3.

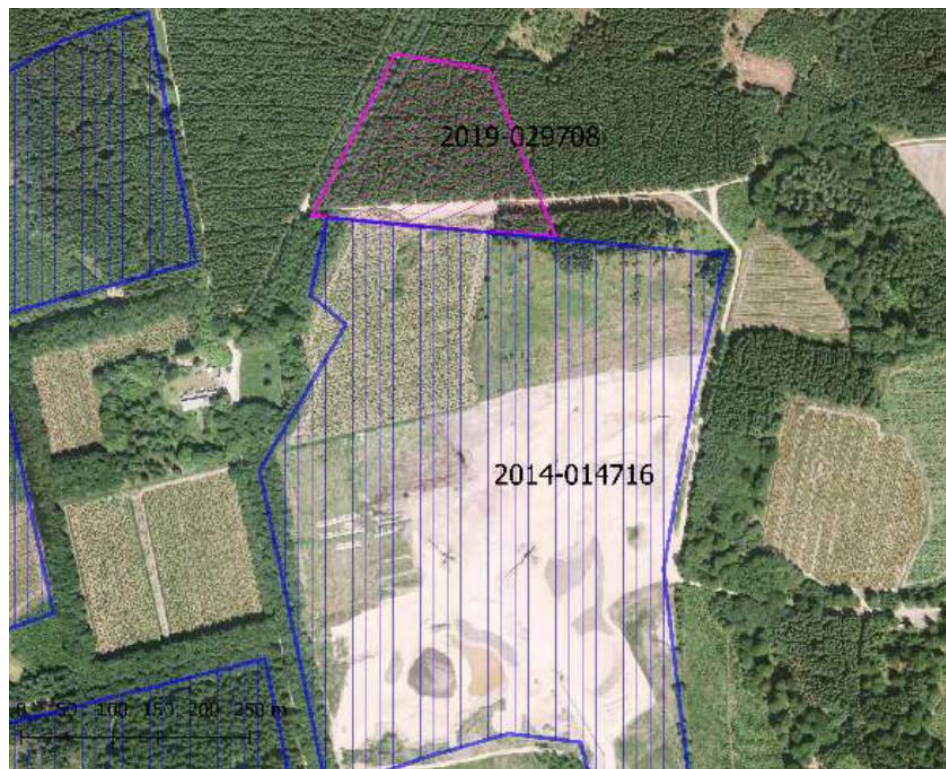
Figur 2.1: Projektområdet markeret med rød (kortet er kopieret fra tilladelsen fra 2006). Projektområdet omfatter de dele af matrikel nr. 1 og 2 (Torup Hedegård, Siem, i Rebild Kommune), hvor råstofgravning er tilladt siden 2006. Supplerende arealer er tillagt nord for ved tilladelsen i 2019, jf. Figur 2.3.

Figur 2.2: Projektområdet fra indvindingstilladelsen med rød markering (2006). Fortidsminder med beskyttelseszoner er vist med pink og beskyttede diger med gul stiplede. Gul skravering angiver område, der skal efterbehandles til oprindeligt niveau.

Figur 2.3: Nyt areal til råstofindvinding på naboareal mod nord (pink markering, ca. 3 ha) i tilladelse fra 2019. Dele af tilladelse til råstofindvinding fra 2006 vist med blå markering.

3 Påbegyndt efterbehandling og kortlægning

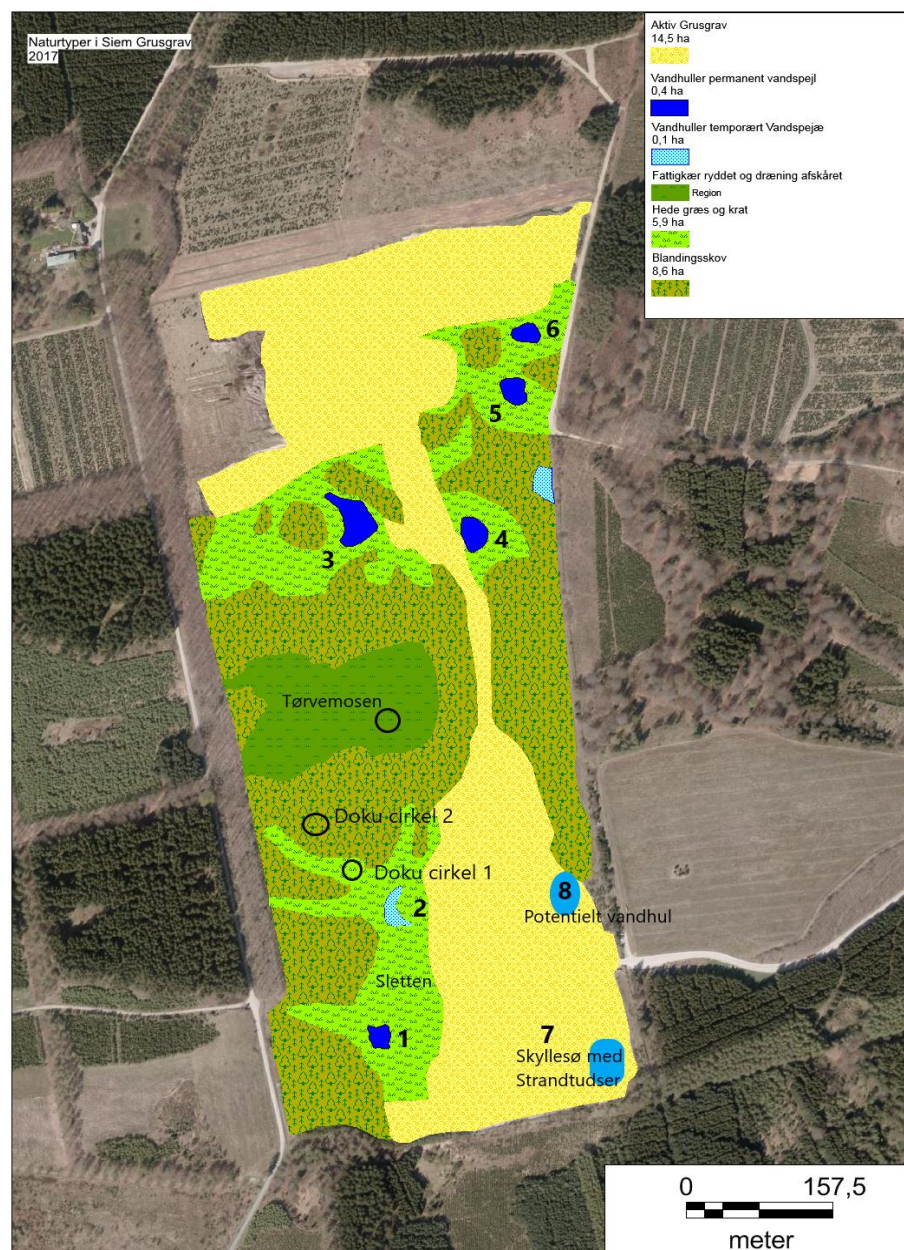
3.1 Efterbehandling

På nuværende tidspunkt (2020) foregår indvindingen kun i den østlige dele af indvindingsområdet. Efterbehandlingen til naturformål er påbegyndt i de dele af området, hvor indvindingen er i gang. Der er udført undersøgelser af de eksisterende og nye naturområder flere gange siden indvindingen blev tilladt i 2006.

Fra indvinderens egne undersøgelser fremgår den aktuelle arealfordeling og naturtyper af den seneste afrapportering (Henriksen, 2019). Denne rapportering dokumenterer, at der er udført regelmæssig kortlægning af naturtyper og beskyttede arter i de områder, der er påvirket af indvindingen. Det fremgår også, at efterbehandling til natur er påbegyndt omkring de dele af projektområdet, hvor indvindingen foregår.

Indvinder udfører således løbende efterbehandling til natur og naturovervågning som påkrævet i tilladelsen. Der er etableret 6 nye vandhuller i graveområdet (vandhul 1-6), se Figur 3.1. Vandhul 7 er en skyllesø etableret af tekniske årsager. Det fremgår af seneste undersøgelser, at vandhul 2, 3 og 4 ikke holder vand på grund manglende lerforing. Det fremgår tillige, at vandhul 1, 5 og 6 holder vand og udvikler sig godt. Der er ikke nærmere oplysninger om vandhul 8 fra seneste overvågningsrapport (Henriksen, 2019).

Figur 3.1: Arealfordeling som oplyst af indvinder. Kortet viser også nummerering af vandhuller og vådområder, der er undersøgt (Henriksen, 2019).

3.2 Kortlægning af særligt beskyttede arter

Der er særlig fokus på forekomst af dyrearter omfattet af habitatdirektivets særlige artsbeskyttelse (såkaldte bilag IV arter).

Indvinders konsulent har siden 2006 ca. hvert 2. år regelmæssig udført kortlægning af de relevante bilag IV arter. Blandt bilag IV arterne har de tidligere undersøgelser særligt fokuseret på padder. Undersøgelserne har vist forekomst af spidssnudet frø og stor vandsalamander i det påvirkede område (Henriksen, 2019). De tidligere undersøgelser har også påvist forekomst af almindeligt firben, men ikke den særligt beskyttede art markfirben. Undersøgelserne har ikke fokuseret på flagermus, som alle er omfattet af habitatdirektivets bilag IV. Dette skyldes at

projektet kun medfører indgreb i skovbevoksninger, som ikke vurderes at indeholde væsentlige yngle- og rasteområder for flagermus.

I 2019 er området yderligere inddraget i Miljøstyrelsens NOVANA overvågning af padder (udført af Amphi Consult). Dette førte til at bilag IV arten strandtudse for første gang blev registreret i området. Denne art er ikke tidligere kendt fra området.

I 2020 er der både udført paddeundersøgelser af indvindingskonsulent og af NIRAS. Opsummering af de nyere resultater fra 2019 og 2020 fremgår af Tabel 3.1 og omfatter undersøgelser udført i for Miljøstyrelsen i 2019 (udført af Amphi Consult), for NCC i 2020 (udført af Limno Consult) og for Region Nordjylland i 2020 (udført af NIRAS A/S). Disse nyere resultater er ikke sammenskrevet tidligere. For øvrige og ældre data henvises til de opsummeringer, som fremgår af andre rapporter (Henriksen, 2019).

Tabel 3.1: Registreringer af padder i nye vandhuller i 2019 og 2020. Bilag IV arter markeret med*
Undersøgelser udført i for Miljøstyrelsen i 2019 er udført af Amphi Consult, undersøgelse for NCC i 2020 er udført af Limno Consult og undersøgelse for Region Nordjylland i 2020 er udført af NIRAS A/S.

	10/5-2019 Miljøstyrelsen Aftenlytning	26/5-2020 NCC Aftenlytning	17/6 2020 Region Nordjylland Dagbesøg
Vandhul 1	Strandtudse* (2 stk.) Stor vandsalamander*	Stor vandsalamander* Spidssnudet frø* Skrubtudse Lille vandsalamander	Stor vandsalamander*
Vandhul 2	Ikke undersøgt	Udtørret	Udtørret
Vandhul 3	Ingen padder	Udtørret	Udtørret
Vandhul 4	Strandtudse* (2 stk.)	Udtørret	Udtørret
Vandhul 5	Strandtudse* (2 stk.)	Strandtudse* (3 stk.) Stor vandsalamander* Spidssnudet frø* Skrubtudse Lille vandsalamander	Skrubtudse Butsnudet frø Lille vandsalamander
Vandhul 6	Strandtudse* (3 stk.)	Strandtudse* (3 stk.) Lille vandsalamander	Se feltkommentar i tekst
Vandhul 7 (skyllesøer)	Ikke undersøgt	Strandtudse* (4 stk.)	Lille vandsalamander
Vandhul 8	Strandtudse* (8 stk.) Butsnudet frø	Spidssnudet frø* Skrubtudse Lille vandsalamander	Skrubtudse Butsnudet frø Lille vandsalamander

NIRAS besigtigelse blev udført af Rune Sø Neergaard den 17. juni 2020. Besigtigelsen havde særligt fokus på eventuel forekomst af egnede ynglesteder markfirben og strandtudse, som specifikt er nævnt i klagenævnets afgørelse. Noter fra besigtigelsen fremgår nedenfor.

Undersøgelsen blev udført med det formål at eftersøge yngel i vandhullerne af strandtudse og stor vandsalamander, samt vurdere vandhullernes tilstand og udtørningsstatus. Besigtigelsen 17/6 er udført for sent til at registrere kvækkende strandtudser. I tillæg fokuserede besigtigelsen på at eftersøge markfirben og potentielle levesteder for markfirben. Markfirben blev ikke

registreret. Som i de fleste grusgrave blev der registreret egnede levesteder for markfirben. Dette er fx soleksponerede skråninger med sand og grus.

Feltkommentarer til de enkelte vandhuller fra besigtigelsen den 17. juni 2020, som er udført af NIRAS A/S:

- Vandhul 1: Renvandet, op til 1-1,5 m dyb midt på. Både larver og æg fra stor vandsalamander. Blåbåndet pragtvandnymfe og stor blåpil er registreret.
- Vandhul 2: Udtørret
- Vandhul 3: Udtørret
- Vandhul 4: Udtørret
- Vandhul 5: Fint vandhul, dels leret, dels sandet bund. Dunhammer, alm. sumpstrå, kæruld, svømmende vandaks. Op til 1 m dyb. Mange stor blåpil. Utrolig mange (5000-10000) haletudser af tudser. Dem der blev tjekket med lup var skrubbtudser, men det kan ikke afvises, at der har været strandtudse-haletudser imellem dem. Én voksen butsnudet frø og skrubbtudse observeret i periferien af vandhullet.
- Vandhul 6: Dunhammertilgroet, kun lidt vand centralt. Lerbund, umulig at ketsje i.
- Vandhul 7 (skyllesø): Grumsede damme, hvori der stadig pumpes leret vand ud i. Så et teknisk anlæg. Faktisk tre separate smådamme, som ligger meget tæt op ad hinanden. Ingen paddeyngel, én voksen han af lille vandsalamander.
- Vandhul 8: Leret bund, meget svær at bevæge sig rundt i. Bredbladet og smalbladet dunhammer samt svømmende vandaks. Haletudser/larver af skrubbtudse, butsnudet frø og lille vandsalamander. Stor vandsalamander kan være overset.

4 Væsentlighedsvurdering (Natura 2000)

Det vurderes idet følgende, om fortsat erhvervsmæssig indvinding af råstoffer kan have væsentlig betydning for Natura 2000-områder. Vurderingen vedrører dele af matr. nr. 1 og 2 Torup Hedegård, Siem, i Rebild Kommune, hvor der er tilladelse til indvinding af råstoffer. De to matrikler er angivet på kortbilag (Appendix 1 og 2).

4.1 Relevante Natura 2000 områder

Indvindingsområdet ligger ca. 50 øst for Natura 2000 område nr. 18 – Rold Skov, Lindenberg Ådal og Madum Sø. Natura 2000 område nr. 18 består af habitatområde H20 og fuglebeskyttelsesområde F3 og F4.

4.1.1 Arter på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde

Udpegningsgrundlaget for F3 og F4.

- Isfugl (F3+F4)
- Sortspætte (F3+F4)
- Hedelærke (kun F4)
- Hvepsevåge (kun F4)
- Rødrygget tornskade (kun F4)
- Rørhøg (kun F4)
- Stor hornugle (kun F4)

4.1.2 Arter på udpegningsgrundlaget for H20

Udpegningsgrundlaget for habitatområde H20 er:

- 1013 Kildevældsvindelsnegl
- 1014 Skæv vindelsnegl
- 1081 Bred vandkalv
- 1095 Havlampret
- 1096 Bæklampret
- 1166 Stor Vandsalamander
- 1318 Damflagermus FJERNET VED SENESTE REVISION
- 1355 Odder
- 1386 Grøn buxbaumia
- 1902 Fruesko
- 6216 Blank Seglmos

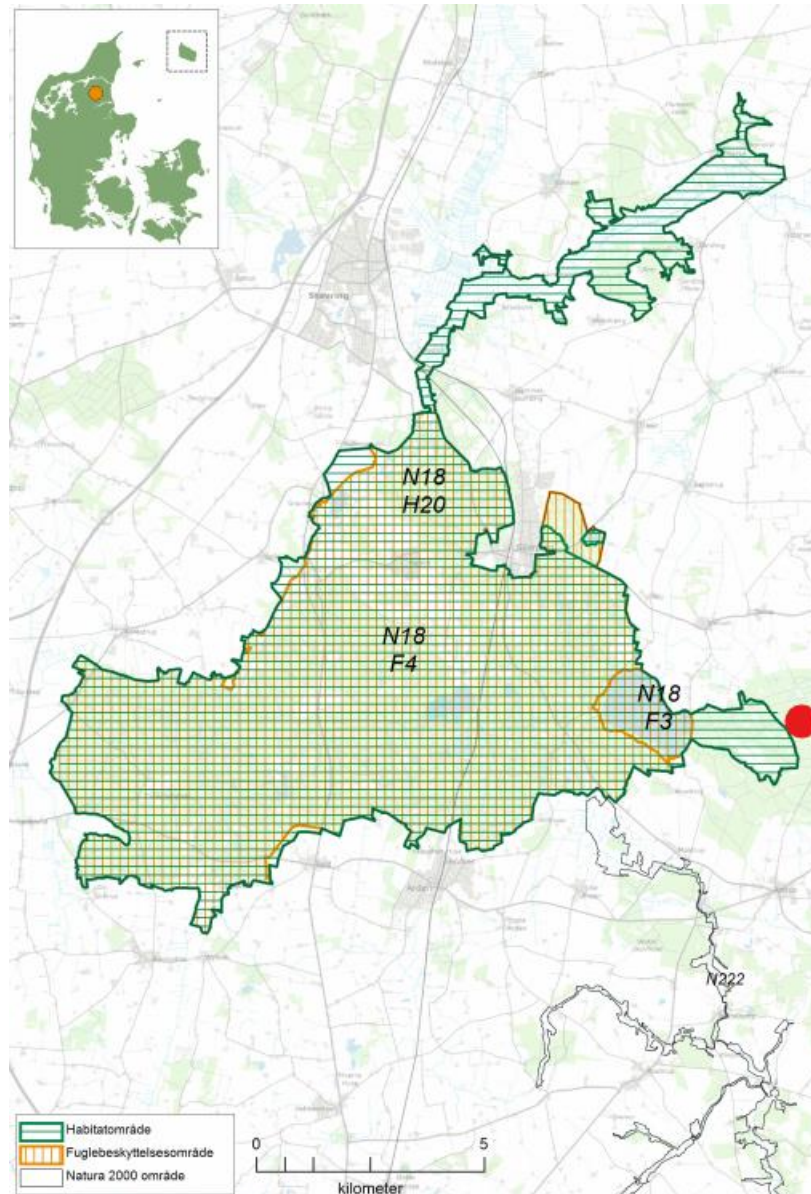
4.1.3 Naturtyper på udpegningsgrundlaget for H20

Udpegningsgrundlaget for habitatområde H20 er (prioriterede naturtyper er angivet med *):

- 3110 Lobeliesøer
- 3130 Ret næringsfattige søer
- 3140 Kransnålalgesøer
- 3150 Næringsrige søer
- 3160 Brunvandede søer
- 3260 Vandløb med vandplanter
- 4010 Våd hede
- 4030 Tør hede
- 5130 Enebærkrat
- 6210 Kalkoverdrev*

- 6230 Surt overdrev*
- 6410 Tidvis våde enge
- 6430 Bræmmer med høje urter
- 7110 Aktive højmoser*
- 7120 Nedbrudte højmoser
- 7140 Hængesæk
- 7220 Kilder og væld*
- 7230 Rigkær
- 9110 Bøg på mor uden kristtorn
- 9130 Bøg på muld
- 9150 Bøg på kalk
- 9160 Ege-blandskov
- 9190 Stilkegekrat
- 91D0 Skovbevoksede tørvemoser*
- 91E0 Elle- og askeskov*

Figur 4.1: Kortet viser Natura 2000-områdets afgrænsning. Natura 2000-området består af habitatområde H20 Rold Skov, Lindenberg Ådal og Madum Sø (vandret grøn skravering) og fuglebeskyttelsesområde F3 Madum Sø og F4 Rold Skov (lodret orange skravering). Ca. placering af projektområdet er vist med rød prik.

4.2 Vurdering af projektet i forhold til Natura 2000

Den østlige del af Natura 2000-område nr. 18 (nærmest projektområdet) er kun habitatområde (habitatområde H20), se Figur 4.1 og Appendix 1. I Appendix 1 ses også forekomsten af generelt beskyttede naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens §3.

Fuglebeskyttelsesområde F3 og F4 ligger mere end 2 km vest for projektområdet. Støj fra aktiviteter i projektområdet vil på grund af afstanden blive dæmpet og vurderes ikke at kunne forårsage væsentlige påvirkninger i fuglebeskyttelsesområdet. Alene af den årsag vurderes det, at ingen af de arter, der fremgår af udpegningsgrundlaget for F3 og F4, kan blive væsentligt påvirket af aktiviteter i projektområdet.

Der er ti arter fra habitatdirektivets bilag II, som indgår i udpegningsgrundlaget for H20. Forekomst og kendskab til disse arter er gennemgået i den seneste version af basisanalysen

(Miljøstyrelsen, 2020). Det fremgår af denne gennemgang, at ingen arter fra udpegningsgrundlaget er registreret i den del af habitatområde H20, som ligger mellem Madum Sø og projektområdet. Der kan dog være mangler i denne kortlægning. Særligt i forhold til de mere almindelige bilag II arter som fx stor vandsalamander. Det vurderes, at projektet potentielt kan medføre påvirkninger af stor vandsalamander. Denne art er relativt vidt udbredt i Himmerland, og det vurderes, at arten i vidt omfang kan have gavn af den planlagte efterbehandling til naturformål. Der er ikke kendte registreringer af stor vandsalamander i de dele af H20, som ligger nær projektområdet. Det vurderes derfor, at projektet ikke kan medføre væsentlige påvirkninger af stor vandsalamander inden for Natura 2000-området. I forhold til vurdering af stor vandsalamander i selvprojektområdet henvises til yderligere vurdering efter habitatdirektivets artsbeskyttelse i kapitel 5.

Den nærmeste del af Natura 2000-området ligger ca. 50 m fra projektområdet. Indvinding i denne del af projektområdet er endnu ikke påbegyndt. Nær grænsen til habitatområdet er naturtyper på habitatdirektivets bilag I kortlagt, som det fremgår af Appendix 2. Denne kortlægning er hentet fra Danmarks Miljøportal. Detaljer omkring kortlægningen og kvalitetsvurderinger af de enkelte naturtyper fremgår af den nyeste Natura 2000-basisanalyse (Miljøstyrelsen, 2020). Det fremgår at "Bøg på mor" (9110) og "Nedbrudt højmoser" (7120) er kortlagt på de nærmeste arealer op til projektområdet. Projektet medfører ikke indgreb inden for selve habitatområdet. Projektet medfører ikke ændringer af grundvandsstanden, da indvinding alene er tilladt to meter over grundvandsspejlet. På den baggrund kan projektet ikke føre til væsentlige påvirkninger af de kortlagte habitatnaturtyper inden for Natura 2000-området. Omvendt er det sandsynligt, at de omfattende vilkår til naturgenopretning, som er defineret i tilladelsen (Nordjyllands Amt, 2006), vil føre til forøget udbredelse af beskyttet natur og måske også habitatnaturtyper i og omkring projektområdet. Mulighederne for yderligere udbredelse af beskyttet natur og habitatnatur uden for Natura 2000, er løbende overvåget og vurderet af indvinder (Henriksen, 2019).

4.3 Konklusion

Ifølge habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1, skal der forud for at der træffes afgørelse i medfør af bestemmelser, der er nævnt i habitatbekendtgørelsens § 7, foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Det vurderes, at projektet ikke kan medføre påvirkninger af fuglearter på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde F3 og F4.

I forhold til arter på udpegningsgrundlaget for habitatområde H20 er der kun en art som potentielt kan påvirkes af projektet: Stor vandsalamander. Denne art er relativt vidt udbredt i Himmerland, og det vurderes, at arten i vidt omfang vil have gavn af den planlagte efterbehandling til naturformål. Stor vandsalamander er også bilag IV art, og derfor tillige omfattet af vurderingen i forhold til artsbeskyttelsen, som fremgår af kapitel 5.

De vilkår som er indarbejdet i tilladelsen fra 2006 sikrer, at den tilladte råstofindvinding ikke medfører påvirkning af grundvandsstanden i området, da indvinding ikke er tilladt under grundvandsniveauet. Dermed vil der ikke ske påvirkninger af de vandafhænge naturtyper på udpegningsgrundlaget, som findes i det nærliggende Natura 2000-område. Samme vurdering gælder habitatnaturtyper inden for Natura 2000-området, som ikke er afhængige af vand.

Det vurderes på den baggrund, at det beskrevne projekt ikke kan medføre væsentlige påvirkninger af Natura 2000. Dermed er der ikke behov for at udføre en fuld konsekvensvurdering i henhold habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 2.

5 Habitatvurdering (bilag IV arter)

Det vurderes i det følgende, om fortsat erhvervsmæssig indvinding af råstoffer kan påvirke yngle- og rasteområder for bilag IV arter. Vurderingen vedrører del af matr. nr. 1 og 2 Torup Hedegård, Siem, i Rebild Kommune.

Følgende bilag IV arter forekommer eller kan forekomme i eller omkring området, bl.a. jf. oplysninger i kapitel 3.2.

- Flere arter af flagermus
- Markfirben (ikke registreret, men kan være overset og kan forekomme i nærområdet)
- Strandtudse (registreret for første gang 2019 og 2020)
- Stor vandsalamander (registreret i hele overvågningsperioden siden 2006)
- Spidssnudet frø (registreret i hele overvågningsperioden siden 2006)
- Løgfrø (ikke registreret, men kan være overset og kan forekomme i nærområdet)

5.1 Flagermus

Projektet omfatter rydning af yngre granskov, grusgravning i en periode på ca. 10 år og derefter reetablering til forskellige typer natur (blandet løvskov, vandhuller og lysåbne naturtyper).

Granskoven indeholder ikke større og gamle træer med væsentlige huller og hulheder der kan tjene som yngle- og rasteområder for flagermus. Den yngre granskov er i udgangspunktet uegnet som yngle- og rasteområde for flagermus.

Såvel graveperioden som efterbehandlingen vurderes således at skabe bedre levemulighederne for alle relevante arter af flagermus, som måtte forekomme i området.

5.2 Markfirben

Markfirben er ikke registreret i området trods eftersøgning senest i forbindelse med NIRAS undersøgelse i 2020. Arten er vanskelig at registrere og kan derfor være overset. Det vurderes dog at arten sandsynligvis ikke findes i projektområdet. Nærmeste kendte registrering er på vestsiden af Madum sø, ca. 5 km fra projektområdet (Naturbasen, 2020).-

Skulle der forekomme markfirben i området vil projektet entydigt medføre forbedringer af artens levemuligheder. Den yngre granskov, som fjernes fra projektområdet, er således helt uegnet som yngle- og rasteområde for markfirben. Såvel aktive grusgrave som reetablerede grusgrave kan indeholde meget velegnede levesteder for markfirben. Der er således generelt mange muligheder for at indarbejde hensyn til arten i forbindelse med reetablering af råstofgrave til natur (Ravn, 2015).

5.3 Strandtudse

Strandtudse er en meget truet bilag IV art. Særligt indlandsforekomster af arten har været i enorm tilbagegang de seneste 50 år.

Strandtudse er første gang registreret i projektområdet i 2017 (Naturbasen, 2020). Arten er nærmere kortlagt i området ved statens novanaovervågning i 2019. Nærmeste andre nyere forekomster er meget lagt fra projektområde; syd for Mariager Fjord ved Dokkedal øst for Mou og i limfjordområdet omkring Aalborg (Henriksen, 2019). Arten er dog historisk kendt fra mange dele af Himmerland, fx nord for Hadsund.

Strandtudsen kræver soleksponerede ynglesteder med lavt vand næsten uden vegetation. De typiske ynglesteder findes i klitområderne fx langs vestkysten (Adrados, 2015). Det er helt usandsynligt at arten har ynglet i projektområdet inden grusgravningen startede. Den yngre granskov som fjernes fra projektområdet, er således helt uegnet som yngle- og rasteområde for strandtudse. Særligt den aktive grusgrav kan indeholde meget velegnede levesteder for strandtudse. Såvel graveperioden som efterbehandlingen vurderes derfor at kunne skabe langt bedre levesteder for strandtudse sammenlignet med udgangspunktet.

Denne vurdering er allerede bekræftet af artens indvandring til området.

5.4 Andre bilag IV padder

Spidssnudet frø og stor vandsalamander er begge almindelig forekommende bilag IV arter. Arterne findes generelt de steder i Himmerland, hvor de rette levesteder er til rådighed.

Begge arter har ynglet i eller nær projektområder inden projektet blev igangsat. For at sikre områdets vedvarende økologiske funktionalitet for disse to arter, er der iværksat en række afværgeforanstaltninger på baggrund af vilkår i tilladelsen fra 2006. De vigtigste foranstaltninger er etablering af nye ynglesteder for arterne, bl.a. ved at skabe ynglemuligheder i "tørvemosen" fx gennem vandstandshævning. Flere af de nye ynglesteder er i dag koloniseret af arterne. Koloniseringen af de nye ynglesteder viser således, at disse to arter må forventes at etablere sig efter afsluttet råstofgravning og reetableringen. Det er dog helt afgørende at de planlagte tiltag overvåges og følges fremover. Det er ligeledes afgørende, at ynglemulighederne for begge arter forbedres, hvis områdets vedvarende økologiske funktionalitet skal bevares. Det skyldes at råstofgravningen alt andet lige vil medføre at flere dyr vil omkomme på grund af maskinerens arbejde. Erfaringerne viser at bestanden kan overleve det, hvis ynglemulighederne tilsvarende forbedres. Derfor er det særligt vigtigt at sikre, at alle de planlagte nye ynglesteder kommer til at fungere efter hensigten. På nuværende tidspunkt er tre af de etablerede vandhuller udtørret.

Løgfrø er ikke registreret i området. Arten er vanskelig at registrere og kan derfor være overset, særligt fordi der ikke er udført målrettede undersøgelser i artens yngletid. Miljøstyrelsen undersøgelse i 2019 påviste dog ikke arten. Det vurderes derfor som usandsynligt, at arten findes i selve projektområdet. Løgfrø er tilknyttet lysåbne naturtyper og trives ikke ved voldsom tilgroning. Arten findes sjældent i områder tilplantet med nåleskov. Hvis en eventuel bestand af løgfrø skulle være overset i nærheden af projektområdet, så vurderes det at efterbehandlingsplanen samlet set vil kunne gavne en eventuel bestand.

5.5 Konklusion

Habitatdirektivets særlige artsbeskyttelse (artikel 12) forbyder forringelse af yngle- og rasteområde for de arter, som er opført på direktivets bilag IV. Disse regler gælder overalt i EU, både inden for og uden for Natura 2000-områder. Den aktuelle rækkevidde af denne beskyttelse baseres på retspraksis og vejledninger. Generelt kan indgreb i levesteder for de beskyttede arter accepteres inden for rammerne af artikel 12 beskyttelsen, hvis områdets vedvarende økologiske funktionalitet for de beskyttede arter kan bevares (Naturstyrelsen, 2011) (Miljøstyrelsen, 2019).

I det aktuelle område forekommer flere bilag IV arter (stor vandsalamander, spidssnudet frø, strandtudse og flere arter af flagermus). Vilkår i tilladelsen til råstofindvinding (Nordjyllands Amt, 2006) sikrer, at der implementeres en række hensyn til disse arter i forbindelse med efterbehandling af området til naturformål. Yderligere overvåges arterne regelmæssigt. Den udførte overvågning siden 2006 peger på, at de beskyttede arter fortsat findes i området. Yderli-

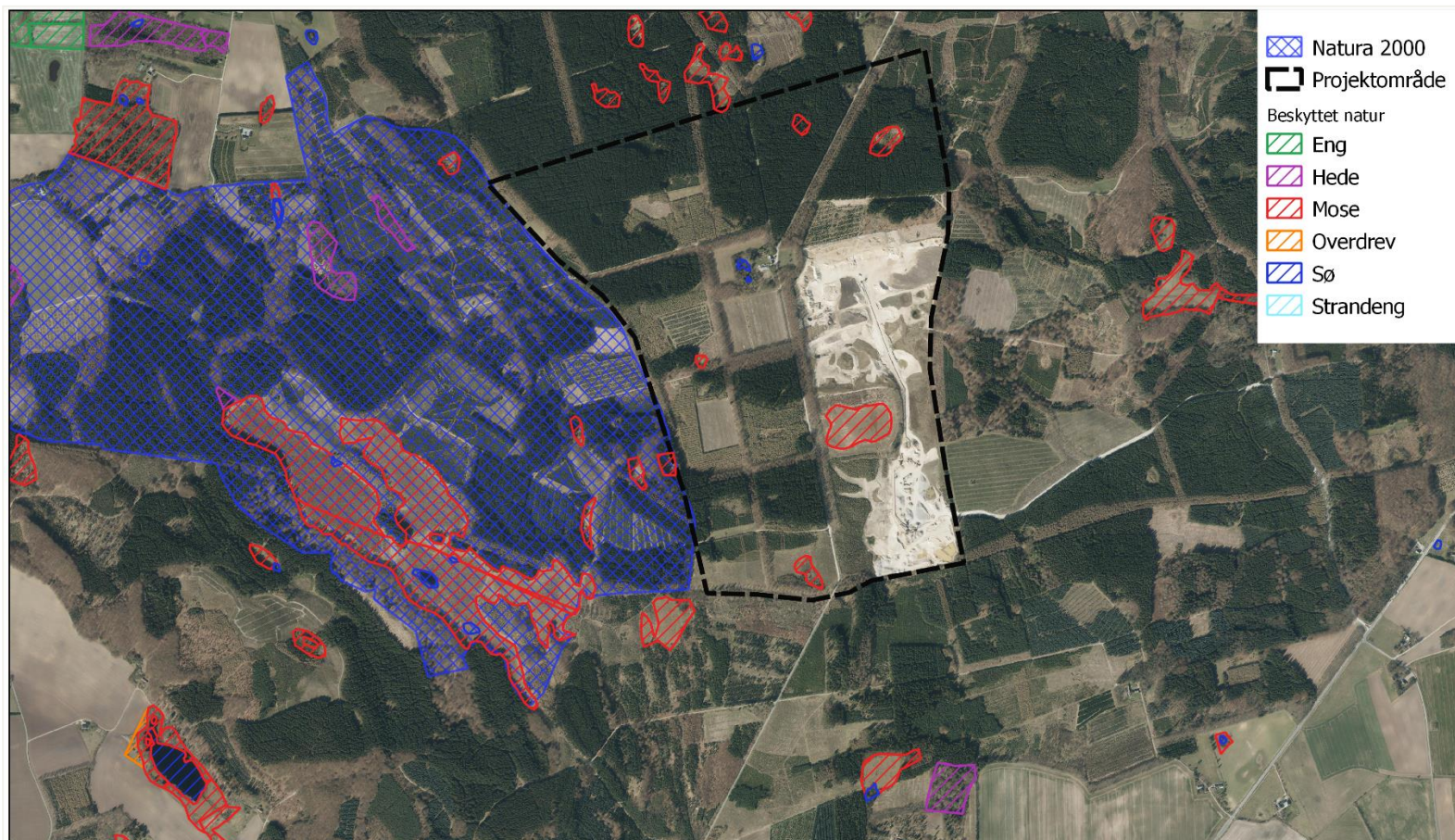
gere har overvågningen vist, at flere bilag IV arter er indvandret (strandtudse). På den baggrund konkluderes det, at de vilkår, som er sat i tilladelsen fra 2006 er tilstrækkelige til at bevare områdets vedvarende økologiske funktionalitet for bilag IV arterne.

6 Referencer

- Adrados, L. (2015). *Forvaltningsplan for strandtudsen, Beskyttelse og forvaltning af strandtudsen og dens levesteder i Danmark*. Miljø- og fødevarerministeriet, Naturstyrelsen.
- Henriksen. (2019). *Naturpleje og biologisk overvågning i råstofområde Siem/Hellum 2006 - 2019. Naturpleje og biologisk overvågning. Råstofområde Siem/Hellum 2006 - 2019. Vandspejl i moserne. Naturpleje. Efterbehandling. Biologisk udvikling. Status for efterbehandlingen. Pro.*
- Miljøstyrelsen. (2019). *Udkast til Vejledning til bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.*
- Miljøstyrelsen. (2020). *Basisanalyse 2022-2027 Rold Skov, Lindenberg Ådal og Madum Sø. Natura 2000 område nr. 18, Habitatområde H20, Fuglebeskyttelsesområde F3 og F4.*
- Naturbasen. (2020). *Søgning på Naturbasen.dk august 2020 (Licens E03/2014).*
- Naturstyrelsen. (2011). *Vejledning til bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.* Miljøministeriet.
- Nordjyllands Amt. (2006). *Tilladelse efter Råstoloven dateret 19. juni 2006. Nordjyllands Amt J.nr : 8-70-3-843-0001-04, 8-50-12-22-843-0005-05.*
- Ravn, P. (2015). *Forvaltningsplan for markfirben, Beskyttelse og forvaltning af markfirben og dets levesteder i Danmark*. Miljø- og Fødevarerministeriet, Naturstyrelsen.
- Region Nordjylland. (2016). *Afgørelse af revurdering af råstof tilladelse af 19. juni 2006 på en del af matrikel br. 1 og 2 Thorup Hedegaard, Siem, Rebild Kommune.*
- Region Nordjylland. (2019). *Tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding af sand, grus og sten på ejendommen matrikel nummer 2, Thorup Hedegård, Siem, Siem Skovvej 18, 9575 Terndrup.*

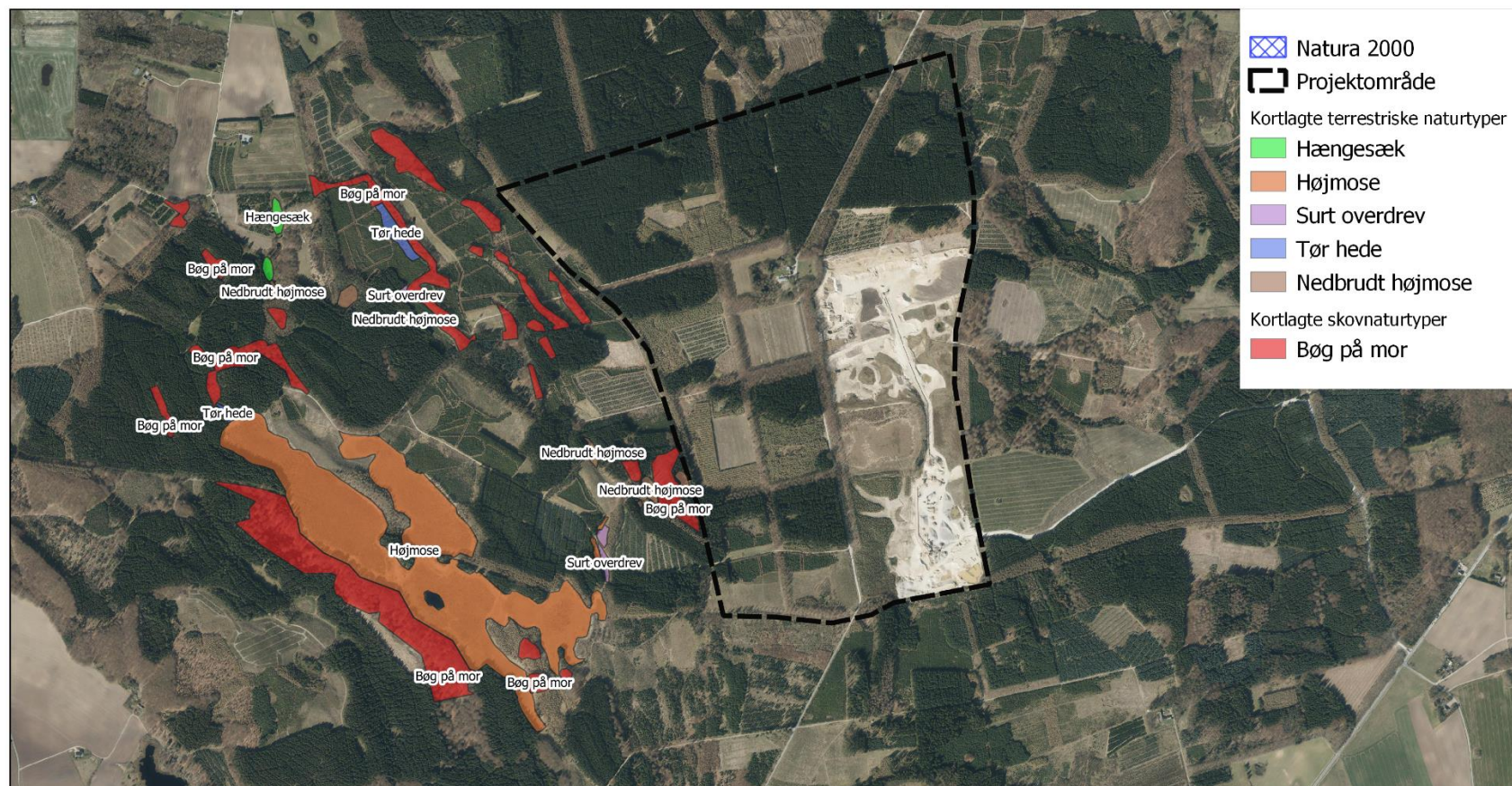

Appendix 1 Natura 2000 og projektområdet

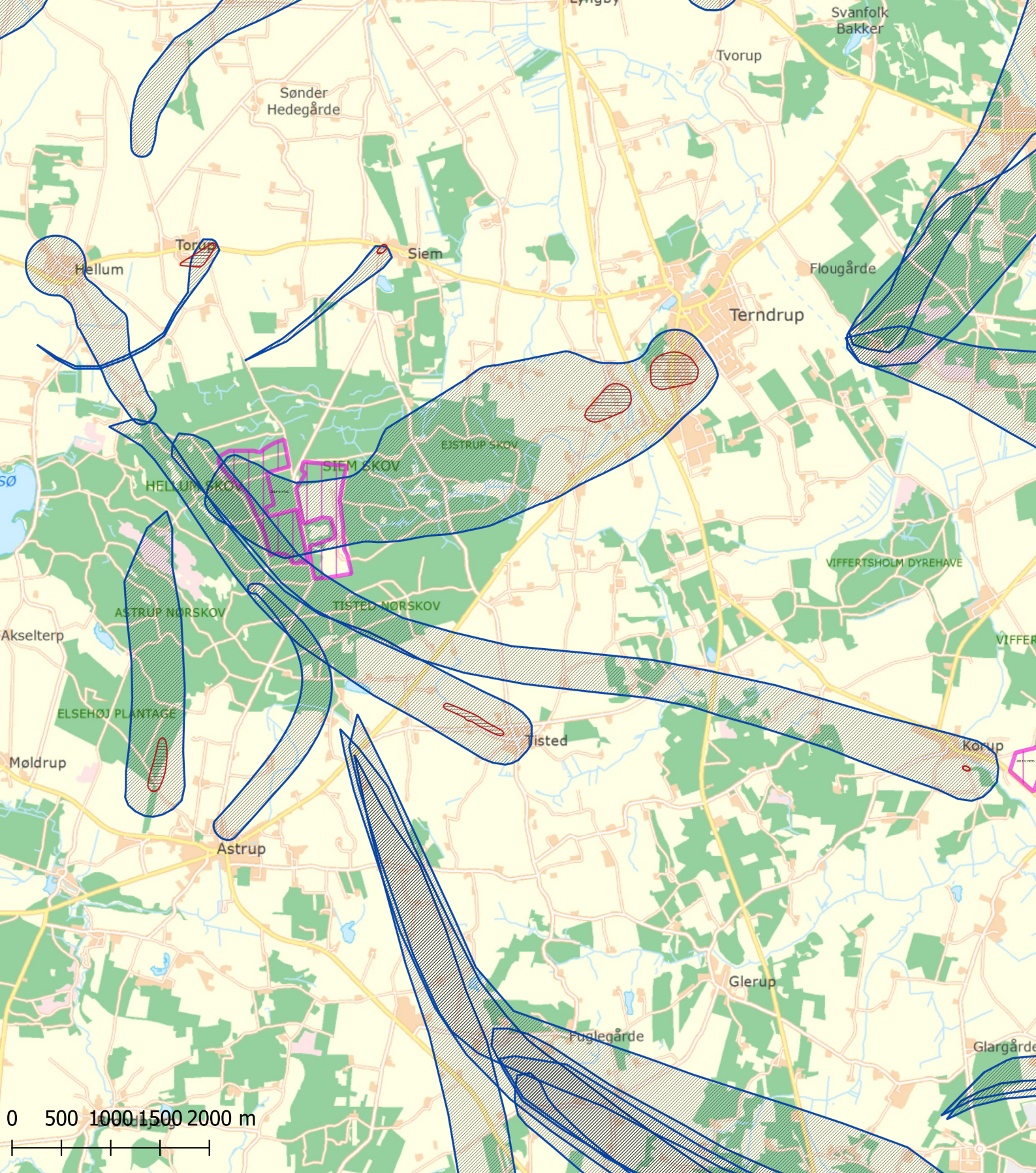

Bemærk at projektområdet er vist ved den fulde udstrækning af matrikel 1+2. Delområder med tilladt indvinding fremgår af projektbeskrivelsen.

Appendix 2 Kortlagte habitatnaturtyper

Bemærk at projektområdet er vist ved den fulde udstrækning af matrikel 1+2. Delområder med tilladt indvinding fremgår af projektbeskrivelsen.

Tegnforklaring

- BNBO
- Indvindingsoplande
- Råstofgrav

Jour.nr.: 2016-015861	
Kort: Oversigt	Bilag: Kortbilag
Målforhold: 1:50000	
Udf. af: PHA / Region Nordjylland	
Dato: 10-09-2020	Rev.:

TERNDRUP VANDVÆRK

Terndrup den 14. januar 2021

Til Region Nordjylland

Vedr. udkast til revurdering af vilkår for råstoftilladelse på matr. nr. 1 og 2 Thorup Hedegård, Siem, 9575 Terndrup.

På vegne af Terndrup Vandværk og som "udvalgt" part i sagen skal jeg hermed kommentere udkastet fra Region Nordjylland - i det følgende kaldet RN.

Revurderingen skyldes jo at klagenævnet den 27 apr. 2020, på grund af en væsentlig retlig mangel, ophævede RN's afgørelse af 7. dec. 2016 om tilladelse til forsat råstofindvinding og hjemviste sagen til fornyet behandling.

I denne ophævelse påpegede klagenævnet, at afgørelsen ikke er i overensstemmelse med reglerne i habitatbekendtgørelsen.

Vi henviser samtidig til vores tidligere indsigelser og klager over den aktuelle grusgrav.

Efter at have læst RN's nye fremsendte udkastet, finder vi at der forsat ikke er foretaget en lovlig og uvildig habitatvurdering for området i h. t. habitatbekendtgørelsen.

Der er ikke lavet ordentlige og uvildige undersøgelser af tilstedeværelsen af de beskyttede fuglearter, dyr, natur og vandmiljø, som findes derude og som delvis er blevet udryddet i den nuværende grusgrav.

I udkastet gøres der en del ud af at fortælle, at der er indvandret beskyttede arter til de åbne graveområde. Men det må jo betyde at disse arter findes i og udenfor graveområdet og har været der hele tiden. Det viste VVM redegørelsen i 2005 da også, men den har man valgt at se bort fra for at kunne udvide området efter forgodtbefindende.

Ved grusgravningen har man derfor sandsynligvis destrueret massevis af disse beskyttede arter, og at det kun er nogle få der har overlevet, som nu forsøger at genetablere levevilkår i deres ødelagte leveområder.

På trods af dette lægger RN nu op til en afgørelse, hvor råstofindvindingen kan forsætte uden ændring i de tidligere stillede vilkår.

Det finder vi helt forkasteligt på grundlag af den nuværende overfladiske og ikke uvildige vurdering. Der bør i hvert fald laves en grundigere miljøkonsekvens undersøgelse.

Hvis ikke vil vi protestere og agter at klage igennem systemerne og om nødvendigt til EU.

I udkastet nævner RN nogle vilkår:

- Vilkår 2.5: Der må ikke graves dybere end til kote 38 meter D.V.R. 90. Der skal dog være mindst to meter materiale over grundvandspejlet.

Men det er jo ikke meget bevendt, når det ikke overholdes.

I 2016 påpegede vi at man havde gravet helt ned til grundvandspejlet og lavet et vandhul i kote 36 DVR 90. D. v. s. at man havde blottet vores grund- og drikkevand, *uden at nogen har grebet ind!* Det nævner Regionerne da også i sit tilsynsnotat for den 6. juni 2016, og at der er ynglende frøer i vandhullet, men uden at gribe konsekvent ind og forlange en genopretning efter vilkårene. Regionerne sender blot sorteper videre til Rebild Kommune for lade dem vurdere, "om vandhullet kræver en ekstra tilladelse"?? - *Hvad er det for et tilsyn??*

- Vilkår 14.2: Området, hvor indvindingen har fundet sted, skal efterbehandles til naturformål. På det efterbehandlede areal må der ikke anvendes gødning og pesticider/sprøjtemidler.

Det er meget godt at der ikke må gødes/sprøjtes. Det er også strengt nødvendigt, da de beskyttende jordlag er fjernet og giften ellers ville sive direkte ned i grundvandet. Men der kan være andre skadelige stoffer i luften som med regnen kan sive ned i grundvandet.

Men hvad menes der med efterbehandling?

Revurderingen forholder sig slet ikke til, at det kun er ca. 40% af det udgravede areal, der efterbehandles med et tyndt lag muld. Det vil sige at ca. 60% efterlades som det er, hvor gravemaskinen stoppede uden der gøres noget for naturgenopretning. Det kan vist heller ikke være i h. t. habitatbekendtgørelsen.

I Nira's habitatvurdering nævnes:

- At der på intet tidspunkt må stå mere end 10 Ha åbent som graveområde.

Men det er jo ikke meget bevendt, når det ikke overholdes.

Vi har konstateret, at der i mere end 10 mdr. stod et betydeligt større areal åbent. Først efter at vi havde indsendt en klage over dette, kom der pludselig gang i muldudlægningen på nogle arealer, som ifølge RN var blevet reetableret ca. 10 mdr. tidligere.

Men det passer ikke! - Det kan vi dokumentere med daterede billeder.

Vedr. grundvandsforhold skelner RN åbenbart ikke mellem de forskellige sårbare grundvands oplande indenfor et OSD område. - Jeg vil lige bemærke at udlagte OSD områder udgør ca. 1/3 af Danmarks areal.

Men i grusgraven er der både sårbare indvindingsoplande og grundvandsdannede oplande og det er ikke forståeligt eller acceptabelt at en region opererer efter denne overfladiske betragtning og blot betragter hele området som et OSD område med de overfladiske indsatser, der gælder for et sådant område.

- Hvad skal vi så bruge den bekostelige kortlægning af grundvandsområder til??

RN påstår også, at den planlagte efterbehandling støtter op om Rebild Kommunes indsatsplan for Rold Skov-Hellum.

Det er da vist ikke rigtigt. Jeg ved at kommunen tidligere i et fagligt notat fra 2017 har givet udtryk for, at *grundvandsdannende oplande i grusgraven bør udtages af råstofforholdet*.

Vi mener at der selvfølgelig bør udføres en egentlig miljøkonsekvensrapport (VVM) af et uvildigt firma og på grundlag af denne udarbejdes et nyt udkast til revurdering af vilkår.

Dette er mine foreløbige kommentarer og da vi - de udnævnte berørte parter - kun har haft ca. 5 uger til høringssvar, hvorimod RN har haft over 7 måneder til udkastet og gravet videre, som om intet var hændt, forbeholder jeg mig ret til at komme med yderligere kommentarer til revurderingsudkastet. - Også senere end den 15 jan. 2021.

Med venlig hilsen

Poul Vinding
Næstformand i Terndrup Vandværk

Til

Region Nordjylland
Råstoffer.

Vedr.: Kommentar til ”Udkast til revurdering af vilkår for råstofvindning på Matr. 1 og 2 Thorup Hedegård, Siem, Siem Skovvej 18, 9575 Terndrup, Rebild Kommune”

1. Rettelse.

Region Nordjylland har vurderet forkert i afgørelsen af hvem der er interessenter . Det er således en fejl at undertegnede ikke opfattes interessant, da jeg siden 2005 har beskæftiget mig med denne sag, både som privatperson, nabo til det udlagte indvindingsområde, medlem af gruppen VoV (Værn om Vand), medlem af St. Brøndum-Siem og Torup Menighedsråd. Det er muligt de 3 Ha ikke lige grænser op til mit område, men alle afgørelser, beslutninger, vurderinger etc. kan og må forventes at få indflydelse på mine interesser. Endvidere har en hver ret til at give sit besyv med til revurderinger der har indflydelse på fuglebeskyttelsesområder, Natura2000 områder og habitatområder.

2. Kommentarer.

Revurderingen bærer præg af kun at tilgodese fortsat mulighed for økonomisk vinding af grus i det pågældende område.

Hjemsendelse af RN's afgørelse af d. 7/12-2016 gav håb om at der endelig kunne blive foretaget en ordentlig og uvildig habitatvurdering og få lavet ordentlige og uvildige undersøgelser af tilstedeværelsen af beskyttede fuglearter, dyr, natur og vandmiljø for de/det findes derude, hvis man vel og mærke kigger ordentligt efter dem/det.

I stedet har man bedt firmaet, som har økonomisk udbytte af at forsætte råstofudnyttelsen om lave revurderingsmaterialet understøttet af nogle af deres underleverandører. Det er simpelthen for enøjet.

Der gøres særlig meget ud af at fortælle, at der er genindvandret beskyttede arter til det åbne graveområde. Det må jo betyde at disse arter findes i og udenfor graveområdet, og man ved grusgravningen sandsynligvis har destrueret massevis af de beskyttede arter, og det kun er nogle få der har overlevet, som nu forsøger at genetablere levevilkår i deres ødelagte leveområder.

Der er heller ikke lavet fysiske screeninger hvor man har fysisk har gennemtrevet områderne, idet der kun er lavet vurderinger. Men ud fra hvad?

Det er også er stor fejl at der ikke lavet screening som dokumenterer at der ikke er væsentlig negativ på virkning af Natura2000 området, hvilket betyder at det er ulovligt at ophæve fredsskovsplikten. Endvidere så indeholder vejledningen om naturbeskyttelseslovens habitatbekendtgørelser bl.a. forbud for visse aktiviteter som grusplaner og projekter der kan påvirke Natura2000 områder negativt. Det er ikke afvist, så der kan ikke dispenseres for skovlovens §8 og §11.

Revurderingen bygger også sin konklusioner på at der ikke graves under grundvandsspejlet, hvilket skulle betyde at vådområder ikke påvirkes. Imidlertid er entreprenøren taget i at grave 2 meter under grundvandsspejlet og det har ikke siden været muligt at indhente høring om yderligere for dybe gravninger. I Niras's ”Habitatvurdering” anføres også at 3 vandhuller er udtørret!!

Der mangler fuldstændig optælling af de beskyttede dyrearter (både fugle og bilagIV) i de endnu uudnyttede arealer, så man kan få indblik i hvor meget der vitterlig ødelægges.

I revurderingen skrives der også at der maksimalt må være 10Ha åbent, men der har og er jo

større arealer åben!!!!

Desuden forholder revurderingen sig ikke til, at det kun er 40% af det udnyttede areal der genetableres. Det vil sige at 60% efterlades som det er, hvor gravemaskinen stopper uden der gøres noget for natur genopretning. Det kan vist heller ikke være indenfor Habitatdirektivets rammer, hvis man skal forøge at skabe levevilkår for de beskyttede arter.

Endelig så vil jeg igen gøre opmærksom på hele det store paradoks, der handler om at de beskyttede arter og natur hele tiden har været der, og at Regionen udmærket har været klar over dette. Det forholder sig nemlig sådan at i 2005 undersøger man et meget stort areal i en VVM undersøgelse forud for udlæggelse af det meget store graveareal. Denne undersøgelse giver anledning til, at man ved den endelig udformning af graveområdet får dette rykket mod syd og udelader en hel del områder mod nord fordi der er beskyttede dyrearter og natur. Ti år senere i 2016 tager man så de udelukkede områder mod nord med igen uden at lave nye undersøgelser. Dette er vi flere der har klaget over og Poul Vinding ved Terndrup Vandværk fik siden hen ret i en klage, som netop fandt den mangel, at området ikke er tilstrækkelig habitatvurderet. Og nu så forsøger man igen at bilde omverdenen ind med den nye revurdering, at man nu har vurderet igen, **(men ikke undersøgt det i forhold til at lave fyldestgørende habitatvurdering (VVM))**, og man kan af disse vurderinger konkludere at nu er de beskyttede dyrearter **genindvandret!!!!**. Det er jo virkelig fantastisk fordi det jo må betyde, at ikke bare de nordlige områder som i første omgang blev udeladt af graveområdet pga. den VVM der blev lavet dengang, men også det areal, som de seneste 14 år er blevet forvandlet til et månelandskab, også har gemt på beskyttede dyre arter og natur – ellers kan de jo ikke genindvandre. Og dermed så bekræfter den nye revurdering også, at der er mange flere beskyttede arter og natur i det stadig udnyttede graveområdet. Man burde derfor standse udnyttelsen, da der må være ganske betydelige mængder af beskyttede arter, hvis de kan genindvandre i den udnyttede del. Den nye revurdering som nu forsøges at få gennemtruffet kan simpelthen ikke være god nok eller være lavet forsvarligt når det så tydeligt kan bevises, hvad man fandt ude af i 2005, og den burde i stedet have givet anledning til at man gennemfører en omfattende VVM undersøgelse, da man godt ved at det er på kanten, og hvis man ikke gør dette, så er det en forbrydelse mod EU reglerne. Her vil jeg i øvrigt minde om at VVM undersøgelsen fra 2005 stadig er gældende.

Jeg vil foreslå at man i stedet lader skoven være og så i stedet skaber forhold, så biodiversiteten får mulighed for at udvikle sig, så vi får gjort noget ved den, da det jo er kommet frem at biodiversiteten er meget dårlig i dette land.

Gruset kunne man så erstatte ved et meget større genbrug af byggematerialer, hvor man kunne begynde med at nedbryde alle de forladte faldefærdige bygninger i landsbyer, samt oparbejde udtjente landbrugsbygninger rundt omkring og på den måde for forskønnet vores land

Dette var mine foreløbige kommentarer og da mit høringssvar ikke er fyldestgørende forbeholdes ret til at komme med yderligere kommentarer til revurderingsudkastet. Også senere end d. 15/1-2021.

Med venlig hilsen

Keld Adzersen
Thorup Kirkevej 3
9520 Skørping